

UZASADNIENIE

W pozwie przeciwko pozwanej M. R., skierowanym do elektronicznego postępowanie upominawczego, powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanej na jego rzecz łącznej kwoty 368,95 zł – na którą składały się: kwota 204,25 zł, odpowiadająca zaległej części kapitału, kwota 59,70 zł odsetek od zaległego kapitału oraz kwota 105,00 zł, odpowiadająca kosztom dochodzenia zaległej należności. Powodowy fundusz domagał się nadto zasądzenia od pozwanej na jego rzecz z ustawowych odsetek – od dnia 6 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, liczonych od kwoty 263,95 zł.

Dodatkowo powód domagał się zasądzenia od M. R. na jego rzecz kosztów procesu – z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego, ustalonych wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, iż dochodzona pozwem wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwaną M. R. z wierzycielem pierwotnym, tj. (...) Finanse S.A., w dniu 14 stycznia 2012 r. umowy pożyczki o numerze (...). Pomimo ustalonych w umowie terminów płatności rat pożyczki, pozwana nie wywiązywała się z warunków umowy.

W dniu 14 listopada 2012 r. wierzyciel dokonał wypowiedzenia umowy pożyczki, wskutek czego kwota kredytu stała się wymagalna.

W dalszej części uzasadnia pozwu pełnomocnik (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G. wskazał, iż wierzyciel pierwotny (czyli (...) Finanse S.A.) dokonał w dniu 10 grudnia 2013 r. przelewu na rzecz powodowego funduszu przysługującej mu od M. R. wierzytelności. Zbycie wierzytelności nastąpiło w oparciu o przepis art. 509 k.c. Jak wskazywał następnie pełnomocnik powoda, strona pozwana została poinformowana o dokonanej cesji wierzytelności.

Pełnomocnik powoda podniósł nadto, że na dochodzoną pozwem kwotę 368,95 zł składają się: kwota 204,25 zł, odpowiadająca zaległej części kapitału, kwota 59,70 zł, stanowiąca odsetki od zaległego kapitału, naliczone od dnia następnego po dacie wymagalności do dnia wytoczenia powództwa, oraz kwota 105,00 zł, stanowiąca koszty dochodzenia zaległej należności (koszty upomnień i wezwań), naliczone zgodnie z warunkami umowy.

Ostatecznie pełnomocnik powodowego funduszu skonstatował, że podejmowane przez stronę powodową próby polubownego odzyskania dochodzonej kwoty okazały się bezskuteczne i dlatego powód zmuszony jest dochodzić swoich roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Postanowieniem wydanym w dniu 5 marca 2014 r. referendarz sądowy orzekający w VI Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego L. – w sprawie sygnaturze akt VI Nc-e (...) – stwierdził brak podstaw do wydania w niniejszej sprawie nakazu zapłaty i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w S.

Zarządzeniem Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w S., wydanym w dnia 17 marca 2014 r., niniejsza sprawa została skierowana do postępowania uproszczonego.

W piśmie procesowym z dnia 3 kwietnia 2014 r., wniesionym już do Sądu Rejonowego w S., reprezentujący powoda profesjonalny pełnomocnik przedłożył pełnomocnictwo procesowe ogólne udzielone przez mocodawcę radcom prawnym K. B., M. B. i M. J. (k. 8), informację odpowiadającą odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców, pobraną na podstawie art. 4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (k. 9-11) oraz wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie VII Wydział Cywilny Rejestrowy (k. 12-13). W tymże piśmie pełnomocnik powoda zamieścił także żądanie zasądzenia od pozwanej M. R. na rzecz powoda opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa – w kwocie 17,00 zł (w ramach zwrotu kosztów postępowania, zgodnie z art. 98 k.p.c.; k. 7).

Z kolei pozwana M. R. przedłożyła Sądowi – przy piśmie procesowym z dnia 6 maja 2014 r. – kserokopię dowodu uiszczenia na rzecz powoda (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G. kwoty 368,95 zł; wniosła przy tym o umorzenie niniejszego postępowania (k. 21-22).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. zgłosił do niniejszego procesu żądanie zasądzenia na jego rzecz od pozwanej M. R. kwoty 368,95 zł – wraz z odsetkami w wysokości ustawowej, liczonymi od kwoty i od daty – do dnia zapłaty – oznaczonych szczegółowo w pozwie; w uzasadnieniu pisma procesowego inicjującego to postępowanie pełnomocnik powoda wskazał, iż dochodzona w tymże procesie od M. R. należność stanowi sumę nieuiszczonych przez pozwaną opłat, należnych poprzednikowi prawnemu powoda z tytułu niespłaconych rat umowy pożyczki; wierzytelność wynikająca z tego właśnie tytułu została zbyta przez (...) Finanse S.A. na rzecz powoda.

Jak twierdził pełnomocnik powoda w uzasadnieniu pisma inicjującego proces, umową sprzedaży wierzytelności, zawartą w dniu 10 grudnia 2013 r., (...) Finanse S.A. (zbywca wierzytelności) przeniosła na rzecz (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G. (nabywcę wierzytelności) wierzytelność pieniężną przysługującą jej od pozwanej M. R. – w celu ich dalszej windykacji.

Wedle regulacji z art. 509 § 1 k.c. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Z kolei § 2 art. 509 k.c. stanowi, iż Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę i utrata jej przez cedenta – zbywcę. Przelew powoduje więc, że cedent przestaje być wierzycielem, a staje się nim cesjonariusz. Dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim zakresie i stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili dokonania przelewu. Zmienia się tylko osoba wierzyciela, czyli osoby uprawnionej do żądania spełnienia świadczenia.

W wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Innymi słowy, stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., I CKN 379/00, LEX nr 52661).

W procesie o zapłatę należności, opartym na twierdzeniu o nabyciu wierzytelności wskutek przelewu, badanie sądu obejmuje zarówno istnienie, jak i treść stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem [por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 października 2012 r., V ACz 810/12, LEX nr 1223197; zob. też art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym przelew jest bezskuteczny, wówczas gdy strony (wierzyciel i dłużnik) w umowie wyłączyły jego możliwość].

Ciężar udowodnienia faktów istotnych z punktu widzenia wymagań regulacji z art. 509 k.c., w tym i dotyczących zarówno istnienia, jak i treści stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem, spoczywał na osobie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Z procesowego punktu widzenia ciężar dowodu spoczywa na powodzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1971 r., II PR 313/69, OSN 1970, nr 9, poz. 147; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., II CSK 297/10, LEX nr 970074; por. jednak wyjątek wskazany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06, Lex nr 233051, a także wyjątek wskazany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., V CKN 745/00, LEX nr 53163 – które jednak, w opinii Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy nie znoszą konieczności zastosowania reguły wywiedzionej z przytoczonego wyżej art., 6 k.c.).

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym zawiera art. 232 k.p.c.

Stanowi on w zdaniu pierwszym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę (art. 232 zdanie drugie k.p.c.).

Jak wynikało z przedłożonej wraz z pismem procesowym z dnia 6 maja 2014 r. kserokopii dowodu wpłaty, pozwana M. R. dokonała w dniu 6 maja 2014 r. wpłaty na rachunek bankowy prowadzony na rzecz powodowego funduszu kwoty 368,95 zł, to jest wpłaty całej należności dochodzonej od przez (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. w niniejszym postępowaniu.

Tym samym należy uznać, że roszczenie powoda zostało zaspokojenia w toku procesu – poprzez dobrowolne spełnienie świadczenia przez pozwaną.

Zaspokojenie roszczenia powoda w toku procesu poprzez dobrowolne spełnienie świadczenia przez stronę pozwaną powoduje wygaśnięcie zobowiązania; zostało ono bowiem w całości przez pozwaną wykonane, co oznacza, że stosunek cywilnoprawny, który był przedmiotem niniejszego procesu, przestał istnieć.

Mimo dokonania przez pozwaną w toku procesu świadczenia z wolą zaspokojenia powoda co do dochodzonego roszczenia, powodowy fundusz nie cofnął powództwa.

Jak wynika z art. 355 § 1 k.p.c., Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W wypadku, gdy pozwany zaspokoi powoda w toku procesu, a ten podtrzymuje powództwo – jak w sprawie niniejszej – wydanie wyroku nie staje się zbędne.

W ocenie Sądu w ustalonych wyżej okolicznościach należało uznać, iż powództwo zgłoszone przez (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. do tegoż procesu winno ulec oddaleniu, albowiem dochodzona przez powoda w tymże procesie należność (roszczenie) została – jak wynika z przedłożonego przez pozwaną M. R. dowodu wpłaty – w całości uiszczona, co w konsekwencji skutkowało wygaśnięciem obciążającego pozwaną zobowiązania.

Oddaleniu podlegało też zgłoszone przez powodowy fundusz żądanie zasądzenia od pozwanej na rzecz inicjatora procesu odsetek od dnia 6 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, liczonych od kwoty 263,95 zł.

I w tym wypadku ciężar udowodnienia faktów istotnych z punktu widzenia wymagań regulacji z art. 481 § 1 k.c. spoczywał na osobie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

O opóźnieniu się dłużnika ze spełnieniem świadczenia można mówić jedynie wówczas, gdy bezspornie wyjaśnione zostały okoliczności konieczne do ustalenia jego wysokości. Dlatego nawet wymagalność roszczenia nie jest zawsze jednoznaczna ze stanem opóźnienia dłużnika, bowiem stan ten pojawia się dopiero wtedy, gdy dłużnik nie spełnia bezspornego co do zasady i wysokości świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2004 r., II CK 352/02, M. Praw. 2006, nr 2, s. 91). Jednocześnie przyjmuje się, że dłużnik popada w opóźnienie, jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne, także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 r., II CK 146/02, LEX nr 82271; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 302/00, LEX nr 52411).

Strona powodowa nie wykazała jednak w niniejszym procesie, że M. R. znajdowała się w stanie opóźnienia ze spełnieniem świadczenia, które było przedmiotem niniejszego procesu .

Po dokonaniu przez Sejm ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz.

189) nowelizacji art. 3 k.p.c. na sądzie nie spoczywa już obowiązek prowadzenia z urzędu postępowania dowodowego [zob. również: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1996 r. (III CKN 6/96, OSNC 1997, nr 3, poz. 29) – wedle którego obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża strony; sąd został wyposażony w uprawnienie (a nie obowiązek) dopuszczenia dalszych jeszcze, niewskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.); uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 r., II UKN 128/98, OSNP 1999, nr 17, poz. 556; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 662; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 maja 2008 r., V ACa 175/08, LEX nr 465069].

Tak więc nowelizacja ta wzmocniła zasadę, iż obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

W aktualnym stanie prawnym działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest zatem – po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c. – dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia – działanie sądu z urzędu może bowiem prowadzić do naruszenia prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP; zob.: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, nr 7-8, poz. 116).

Dopuszczenie dowodu z urzędu nie powinno wchodzić zupełnie w grę w sytuacji, gdy strony są reprezentowane przez fachowych pełnomocników (adwokatów lub radców prawnych). Wtedy bowiem kontradiktoryjność, uwolniona od obciążeń nieudolności stron, najlepiej może służyć poznaniu prawdy materialnej (tak A. J. w artykule: „Kontradiktoryjność a poznanie prawdy w procesie cywilnym w świetle zmian kodeksu postępowania cywilnego”, Przegląd Sądowy 1998/10/63; zob. ponadto wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., II CSK 297/10, LEX nr 970074).

Dlatego właśnie Sąd orzekł jak w sentencji wyroku. _